

Ко каже да медији не могу да утичу на политичке токове? Додуше, то се не догађа у Босни и Херцеговини, већ у Сједињеним Америчким Државама. «Њујорк тајмс» је мјесецима објављивао текстове у којима се најављује апокалипса у тамном вилајету, уколико се западна челична рука не умјеша у овдашње расплете. Кључно мјесто у тим есејима заузимала је «драматична» констатација да се приближава распад оазе среће и благостања на југоистоку Европе, пошто садомазохистички расположени «националисти», посебно они из Републике Српске, никако не пристају на идеални живот у балканском Елдораду. У протеклим данима, кукњава је дефинитивно уродила плодом, пошто је објављена информација да ће се 9. октобра у кампу ЕУФОР-а и НАТО-а у Бутмиру код Сарајева одржати састанак замјеника државног секретара САД Џејмса Стајнберга и министра иностраних послова Шведске Карла Билта са предсједницима осам најутицајнијих странака из Федерације и РС.

Тема скупа је изузетно оригинална. Вјеровали или не, углавном ће се разговарати о уставним промјенама у БиХ. Имајући у виду незваничне најаве вашингтонских званичника да ће се таква врста комуникације одвијати у сјенци очекивања америчке администрације да се унутрашње уређење Босне и Херцеговине трансформише у правцу додатне централизације, почетни сарказам о релацији медија и политике добија огољено значење. Наиме, само у главама оних који и даље вјерују да је Ричард Никсон морао да оде с функције због тога што је тандем храбрих новинара – истраживача открио да предсједникови људи прислушкују врх конкурентске партије, злонамјерне опсервације «Њујорк тајмса» о стању у БиХ представљају спонтани и племенити апел истински забринутих бораца за истину. Прије ће бити да су «анализе» у којима је главни експерт за ситуацију на терену трећеразредни унитаристички лобиста Срећко Латал, уствари, доказ да Стејт департмент и један од најтиражнијих америчких дневних листова дијеле улоге унутар истог естаблишмента. У тој формацији, «седма сила» реализује артиљеријску припрему, а «дипломатија» обавља копнени напад.

Преваспитавање: Џејмс Стајнберг ће се у Бутмир искрцати заједно са пратиоцем из земље која тренутно предсједава Европском унијом. Карл Билт долази да пружи подршку бх. пројекцијама Ујка Сема на крилима резултата референдума у Ирској. Несрећни становници «зеленог острва» били су изложени невиђеној пропаганди глобалних размјера с циљем да ревидирају прошлогодишњи већински став о

неприхватању Лисабонског споразума, документа о будућој структури ЕУ. То је био пресудан фактор за напрасну промјену одлуке, знатно више од варљиве наде да ће бриселска финансијска стимулација помоћи посусталој ирској економији да заустави рапидну силазну путању.

Али, независно од њихове судбине, даблински случај постаје прототип бескрупулозног преваспитавања «недисциплинованих» народа Старог континента. Принцип је очигледан – послије чина «нелојалности», слиједи казна у виду споља стимулисаног привредног пада, што се приказује као лоша срећа у амбијенту планетарне рецесије, а затим се тест послушности понавља, док год жртва експеримента не буде спремна за безусловно посипање пепелом. Ипак, лакрдија се не одвија у знаку потпуног стриптиза, већ се читав мучни утисак камуфлира хорским пјевањем олињалих фраза о «заједничком тријумфу» осиионих и понижених.

Слиједећи такав рецепт, Стајнберг и Билт долазе у БиХ, додајући још једну упозоравајућу димензију читавој поруци - милитаризам. Наравно, чињеница да су преговори заказани у класичној војној бази не наговјештава скоро паљење мотора у транспортерима западне алијансе и њихов излазак на улице градова РС. Међутим, више је него симптоматична амбиција да се потврди постојање атмосфере високог ризика, континуирано присутног у извјештајима «Њујорк тајмса», у садејству са сличним «огласним таблама». Када се у комплетан догађај укључи та димензија психолошког притиска, лакше је приказати бајате остатке хране као епохално нови јеловник. А на столу се, у суштини, налази редизајнирани «априлски пакет» из 2006.

На основу пробних балона, пуштених у промет уочи бутмирског окупљања, може се закључити да ће вашингтонски гласник и његов скандинавски партнер вратити у оптицај идеју да трочлано Предсједништво БиХ буде замјењено једним предсједником и двојцом потпредсједника. Затим, ту је и иницијатива да оба дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине добију знатно већи, по могућности удвостручен број посланика. Такође, није заборављена ни деценију и по стара тракавица са покушајем трансформације Савјета министара у класичну «државну владу», логично, уз повећан број ресора и ојачане надлежности, довољне да одгурну потенцијалног «предсједника» земље у други план. Дакле, «пројекат» ће се тек у финесама разликовати од три сезоне старијег близанца. Али, главна интенција остаје непромјењена, а то је преображај БиХ у творевину на какву ће личити ЕУ послије ирског «покајања», односно, у конгломерат који дијели само корак од брисања свих специфичности саставних дијелова.

Расуло: Стајнберг и Билт не стижу у Босну и Херцеговину са захтјевом да партијски

Пише: Саша Бижић
среда, 07 октобар 2009 17:34

осмерац учини и тај колективни скок, послије кога би РС завршила у ништавилу. Радикални рез с таквим предзнаком није на дневном реду, али је стављен ад ацта искључиво у овој фази. Сврха старих опсјена и нових притисака јесте да се припреми терен да се Република Српска истопи у наредним годинама. Средство за ход ка том ћорсокаку треба да буду оснажене заједничке институције, у комбинацији са моделом суженог ентитетског гласања, довољно «флексибилног» да се може обесмислити на сличан начин као у случају када је за «хрватског» члана Предсједништва БиХ изабран Жељко Комшић, опскурно створење повезано са конститутивним народом коме формално припада једино путем имена и презимена.

Судећи према посљедњим дешавањима у Федерацији, не треба отписати покушај бошњачког политичког естаблишмента да укине бар оно што му је на дохват руке, а то је сам ентитет у чијем већем сегменту доминирају Странка демократске акције Сулејмана Тихића, Странка за БиХ Хариса Силајџића и Социјалдемократска партија Златка Лагумџије. Замисао о самоелиминацији ФБиХ својевремено је била предмет сарајевских јавних расправа. Сада је поново дискретно активирана, да би се западни центри моћи довели пред свршен чин, јер би им асиметрично уређење Босне и Херцеговине са одстрањеном Федерацијом, а ако хрватски отпор буде слаб – и кантонима, до те мјере боло очи, да би у кратком року морали да изађу са недвосмисленим ставом о будућем статусу РС.

Трио бошњачких рогова у врећи сигурно се слаже у једном – у очекивању да ће хипотетичка преломна ситуација натјерати странце да насилно «изнивелишу» Републику Српску са унитаризованим остатком земље. У том контексту, такозвана побуна «златних љиљана» није била никакав самоникли протест, већ планирана карика у ланцу урушавања Федерације, о чему свједочи чињеница да се од упућених и добронамјерних појединаца из међународних мисија у БиХ сценарио недавног хаоса у Сарајеву могао неформално чути још прије неколико седмица. Ефекат је постигнут – влада Мустафе Муџезиновића већ је у расулу, а водеће бошњачке политичке опције не показују намјеру да том тијелу и осталим федералним институцијама приуште било шта осим еутаназije.

Само премијеру ФБиХ ништа није јасно, па поставља сувисло питање о елементарном здравом разуму чланова ентитетског парламента који једногласно пристају на ултиматум 6.000 помахниталих «добитника највиших ратних признања», спремних да због тридесетак марака по «борачком» додатку опструишу аранжман са ММФ-ом, без кога Федерација иде у извјесни колапс.

Патологија: Нема дилеме да том злокобном полусвијету новац уопште није повод за

Пише: Саша Бижић
среда, 07 октобар 2009 17:34

хистерију, јер ионако не живе од свота намијењених најфанатичнијим припадницима некадашње «Армије БиХ». «Златни љиљани» су се углавном квалитетно уградили у послеријатну бошњачку номенклатуру и данас их на улицама могу окупити само нове директиве оних под чијом командом су у првој половини деведесетих и кренули у џихад против Срба и Хрвата у Босни и Херцеговини. Поред рола у провидном театру, «љиљани» су псеудодемонстрације схватили и као идеалну прилику за испољавање крволочности, о чему свједочи морбидна пјевачка импровизација с њиховог окупљања, посвећена «цјеловитој и сувереној Босни», нарочито у суманутом финишу: «Сто година ратовати, ал' те нећемо њима дати».

Неисцрпна патологија има природан наставак у болесним новинским колумнама у којим се једнократни нестанак струје у току рушилачког поподнева у Сарајеву повезује са чврстим ставом РС у дешавањима око «Електропреноса БиХ». Безнадежна клиничка слика башчаршијског стања (не)свијести ни тривијалности не препушта случају, па главна уредница јадне и биједне телевизије «БХ Пинк» забрањује емитовање риалитија из Србије, познатог као «Фарма». Наравно, таква врста испразних програма није нешто за чим ће се жалити у РС. Али, на медијској сцени БиХ вегетира извјесна Лајла Торлак, неспособна да разликује четири С на шубари живописног фудбалера Саше Ђурчића од кокарде. То је схватљиво, уколико је ријеч о особи која, попут Нијаза Дураковића некада и сада, зачепи нос у близини тамјана, па је не занимају разлике између четничког стандарда у коме се помињу Топола и Равна Гора и православне химне «Ускликнимо с љубављу светитељу Сави» - и то у извођењу ромског пјевача Томе Јовановића, толико озбиљног да «србовање» наставља интерпретирајући с Марином Перазић приморске пошалице о бакалару. У сваком случају, хир Лајле Торлак је доказ да шовинистичкој запјенушаности нема краја, макар се крила иза лажне мултиетничке провенијенције «ружичасте» сплачине.

Ипак, има још адреса склоних камуфлажи. Рецимо, организатори актуелног «Октоберфеста» Џејмс Стајнберг и Карл Билт долазе у БиХ знајући да су тезе о могућем компромису унитарних и децентрализованих тенденција обична подвала. То је дуел у коме неће бити испаљених метака, али ће сигурно бити поражених и побјеђених. Трећег нема. Лијепо је видјети да владајуће и опозиционе странке у РС, уочи гротескног «Дејтона 2», схватају неминовност таквог расплета. Али, није лијепо видјети их како нису у стању, зарад предизборног надгорњавања, да верификују заједничке отрежњујуће спознаје у Парламенту РС. Поготово их није лијепо гледати неспремне за дистанцирање од «интеграције» БиХ у НАТО, док се у базама те организације припрема свилени гајтан за РС. Јер, када неко хоће да вас зарази сифилисом, није препоручљиво, превентиве ради, испијати живу. Можете покушати, али нећете далеко догурати.

(Текст је објављен у *Новом Репортеру*, 7. 10. 2009)